

COLUMN REMCO HOEKMAN

Tunnelvisie in het sportbeleid

Je kunt geen sportbeleidsplan openslaan of er wordt wel gesproken van sportstimulering voor de jeugd. Het lijkt er soms zelfs op dat alle beleidsmatige aandacht is voorbehouden aan de jeugd. Maar is dat wel zo'n gelukkige keuze? Kan een gemeente niet beter een bredere visie hanteren en het beleid ook toespitsen op volwassenen of ouderen?

In een onderzoek dat het W.J.H. Mulier Instituut voor NOC*NSF verrichtte in het kader van het Olympisch Plan is uitgebreid geanalyseerd hoe in 2016 een sportdeelname van 75 procent kan worden bereikt. Laat hierin de jeugd nu net een te marginaliseren rol vervullen. De volwassenen daarentegen, meer specifiek de ouders (25-34 jarigen) met jonge kinderen en de 45-plussers, bieden de meeste potentie om de sportdeelname te vergroten. Deze groepen krijgen in beleidsplannen van gemeenten toch lang niet altijd de aandacht die ze verdienen.

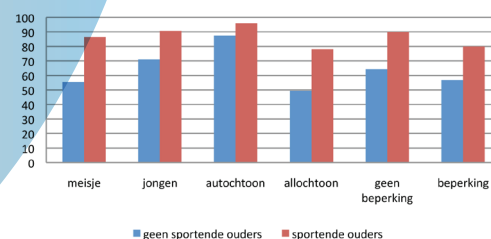
Dat de aandacht voor ouderen zo beperkt is in een vergrijzende samenleving baart zorgen. Sporten en bewegen dragen immers bij aan de gezondheid en houden de ouderen (langer) fit. Dat ouderen over te halen zijn tot sporten en bewegen blijkt uit de data van de in het voorjaar te verschijnen Sportersmonitor 2008 van NOC*NSF en het Mulier Instituut. Driekwart van de niet-sportende 51-64 jarigen wil wel sporten als aan bepaalde voorwaarden wordt voldaan. De rest ziet zichzelf niet zo gauw gaan sporten. De niet-sportende 65-plussers zijn veel moeilijker over te halen tot sportdeelname. Meer dan de helft wil gewoon niet (meer) sporten. Bij deze groep kan beter gesproken worden over het bevorderen van bewegen, want ook daarin is een wereld te winnen.

Europees gezien nemen de Nederlandse ouderen een achterhoede positie in wanneer het om bewegen gaat. Door in te zetten op sportdeelname bij ouderen kan hier verandering in worden aangebracht. Een methode als GALM, die gericht is op het stimuleren van sportieve activiteiten bij sedentaire ouderen, is hier bijzonder geschikt voor. Zo concludeert Johan

de Jong in zijn promotieonderzoek dat GALM er door middel van een veelzijdig sportprogramma in slaagt het beweeggedrag en de motorische fitheid van sedentaire ouderen positief te beïnvloeden. Naast ouderen zijn ook ouders van jonge kinderen beleidsmatig interessant. Ouders met jonge kinderen blijven in de sportdeelname achter op hun leeftijdsgenoten. Dit is zonder meer jammer, omdat juist van deze groep een multipliereffect uitgaat. Onder andere in Den Haag is gebleken dat ongeacht achtergrondkenmerken (zoals geslacht, etniciteit, achterstandscore van de wijk of beperking/chronische aandoening) een grote invloed uitgaat van de sportdeelname van ouders op het sportgedrag van hun kinderen. Naast het bevorderen van de sportdeelname van de volwassenen wordt hiermee indirect ook gewerkt aan het verhogen van de sportdeelname van kinderen.

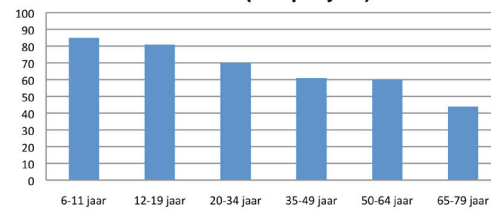
Wil dit nu zeggen dat de jeugd geen aandacht meer moet krijgen? Nee, natuurlijk niet. Richt de aandacht op kinderen en jongeren die achterblijven in sportdeelname, zoals vmbo-leerlingen, allochtone meisjes, of kinderen met overgewicht. Om zicht te krijgen op verschillen in sportdeelname in de eigen gemeente kan een sportdeelname onderzoek uitkomst bieden. Dit maakt het mogelijk om het beleid af te stemmen op de groepen die daadwerkelijk achterblijven in het sport- en beweeggedrag. Staar je daarbij niet blind op de jeugd. Sportende ouders zorgen immers ook voor sportende kinderen. En een actieve leefstijl begint dan weliswaar bij de jeugd, maar moet nu toch vooral ook bij de ouderen onder de aandacht worden gebracht. Daar is de winst te behalen, zowel op sportgebied als in het beweeggedrag!

Sportdeelname 6-11 jarigen in Den Haag

Bron: Gemeente Den Haag (RSO, 2006), bewerking Mulier Instituut

Sportdeelname RSO-norm (>11 per jaar)

Bron: Rapportage Sport 2008 (SCP, 2008)

Remco Hoekman is onderzoeker bij het W.J.H. Mulier Instituut, een centrum voor sociaal wetenschappelijk sportonderzoek. Hij is onder andere betrokken bij landelijke en gemeentelijke sportdeelname onderzoeken, Richtlijn Sportdeelname Onderzoek, Topsportklimaatmetingen en onderzoeken naar de ruimte voor sport. In het verleden is hij werkzaam geweest voor gemeente Eindhoven. In deze vaste column brengt Remco Hoekman het sportonderzoek en sportbeleid samen. Op basis van diverse onderzoeksgegevens probeert hij beleidsambtenaren en sportbestuurders nieuwe ideeën en impulsen te geven voor visieontwikkeling en beleid.

Contactgegevens: r.hoekman@mulierinstituut.nl.